

FÖRORD

Detta är första häftet i en serie som skall handla om notläsning, både melodi och rytm. Metoden är beskriven i häftet »Körsångare, Ta Ton» (Haking-Raaby/Idar) och bygger på ett tonalt material som börjar med de tre första tonerna i en dur- eller mollskala, därefter fem toner osv. För arbetet i det första häftet behövs inga förkunskaper.

Materialet i »Körsång från bladet» är flerstämmigt och utgår från körmusicerandet.

Därmed kan man

- utnyttja gruppen
- träna gehöret eftersom andra stämmor ljuder samtidigt
- öva intonation
- komma så nära levande musik som möjligt

I första hand har jag tänkt på körsångaren i den blandade kören. Materialet kan även användas i andra grupper där man sysslar med gehör och notläsning: musikklasser, musikskolegrupper m.fl. Studiecirkeln är en lämplig arbetsform för detta material. Dela in kören i mindre grupper, helst med mans- och kvinnoröster i varje grupp. Kombinera gärna notläsningsstudier med stämövningar.

Det behövs många exempel för att träna notläsning direkt *från bladet*. Observera att exemplen inte är melodier som skall läras in!

Den rytmiska träningen sker dels separat, dels integrerad med melodierna. Gehörsträningen, som är inbyggd i arbetet, är mycket viktig, ibland t.o.m. viktigare än själva notläsandet. *Alla* förövningar är ett »måste». Gruppens sammansättning och kunskaper talar om för handledaren hur fort man kan gå fram. Ibland kan ett moment klaras av snabbt, ibland måste man kanske leka längre tid med det aktuella rytm- eller tonförrådet. Helst bör en tavla eller ett blädderblock finnas tillgängligt – men man kan klara sig långt med två händer, t.ex. för att visa steg i en skala.

Spela aldrig en melodi före på instrument – det är det mest effektiva sättet att sabotera notläsningsträningen!

När man blir mer medveten om vad notbilden säger, kan man snabbare klara av notläsningen i instuderingsarbetet. Då får man mera tid för det musikaliska innehållet och hur det skall uttryckas: och detta bör vara målet för allt vårt musicerande.

Till alla er som tror att det är omöjligt att lära sig sjunga efter noter: låt mig få bevisa att ni har fel!

Ingegerd Idar

Grundkunskaper

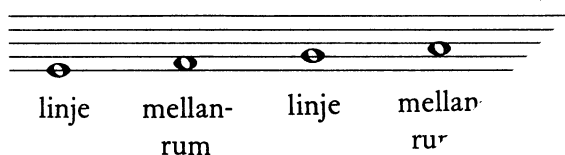
Innan du börjar med melodiläsningen måste du:

- 1) veta hur ett notplan ser ut
- 2) kunna räkna ut ett intervalls storlek (endast huvudbenämningen)
- 3) känna till diskant- och basklav
- 4) förstå vad en grundton är för något
- 5) förstå vad en tonart är för något
- 6) känna till begreppen puls, taktart, takt och rytm

Här följer endast en mycket kortfattad beskrivning av dessa begrepp. Utförligare beskrivning hittar du i »Körsångare, Ta Ton» eller t.ex. Uggla: Musik grammatik.

1) Notplan

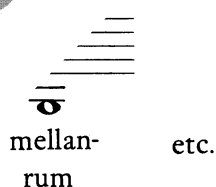
Ett s.k. notplan eller system har fem linjer och fyra mellanrum eller en skala som rör sig *stegvis* ser ut så här:

Utanför notplanet fortsätter mellanrum:

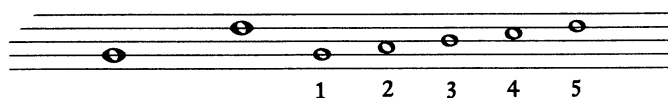
linjer:

2)

	4	5	6	7	8	9	10
Linje:		kvint	sext	septima	oktav	nona	decima

Intervalls storlek räknar du lätt ut så här:

Utgå från någon av tonerna och fortsatt räkna – linje, mellanrum etc. – tills du når nästa ton. Den siffra du då får, är intervallet.

3) Diskant- och basklav

diskant- eller G-klav

»snirkeln» omringar andra linjen nerifrån. Där ligger tonen g, se klaviaturen sid. 39

bas- eller F-klav

punkterna omramar fjärde linjen nerifrån. Där ligger tonen f, se klaviaturen sid. 39

4) Grundton

Om du sjunger en durskala upp och ner, börjar och slutar den s.k. grundtonen. Den ligger alltid underst i den byggen på och känns mest stabil, mest »hemma».

5) Tonart

De flesta melodier du känner till har ett namn efter grundtonen. I varje tonart finns det för en speciell kombination av toner som är uppbyggd av. I D-tonarten är kombinationen av hela ordet »Durskala».

I varje tonart får sin egen grundton. Där står tonerna i samma ordning som skalans tonsteg som skalans grundton. Därför är då en *annan* kombination av hela ordet »Durskala».

6) Puls

»Puls» eller »slag». Om du spontant klappar eller stampar markerar du pulsen du markerar.

Om du markerar att vart 3:e pulsslag är extra betonat. Därmed markerar du fram taktarten, tretakt. På samma sätt kan du analysera andra taktarter, 2-, 4-, 5-takt etc. Taktarten anges i början av varje musikstycke. I t.ex. $\frac{3}{4}$ talar översta siffran om att taktarten är tretakt. Understa siffran talar om att pulsenheten är $\frac{1}{4}$ = fjärdedel. En noggrannare benämning är tre-fjärdedels-takt. I stället för den undre siffran (4) kan en fjärdedelsnot användas. $\frac{3}{4}$

Takt Om taktarten är $\frac{3}{4}$ är musikstycket indelat i ett antal takter där varje takt rymmer tre pulsslag, i det här fallet tre fjärdedelar. Varje takt avgränsas av taktstreck.

Rytm är »mönstret» av olika tidsvärden i noter och pauser.

Gå noga igenom det rytmiska materialet nedan:

Helnot halvnot fjärdedelsnot punkterad halvnot

Helpaus halvpaus fjärdedelspaus punkterad halvpaus

Minnesregel för hel- och halvpaus: HEL HÄNGER, HALV LIGGER

I rytmövningarna MÅSTE alla räkna på fingrarna eller dirigera. Det att låta pulsen finnas t.ex. i foten. Man måste förutom pulsen låta taktens man befinner sig. Om du räknar på fingrarna är det r låta tummen markera ettan i varje takt. Detta gäller även i a' Om du dirigerar kan du få hjälp av slagschemat sid. 36 relser.

Rytmövning 1:

a) Fri - her ting

b) Fri - her

c) Fri

d) det bäs-ta ting
Fri-het är det bäs-ta ting

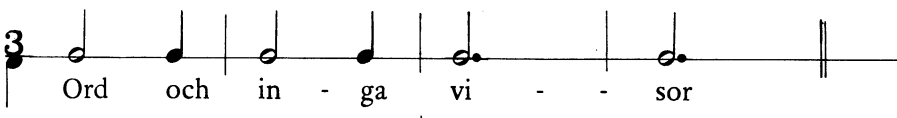
...t arbeta!

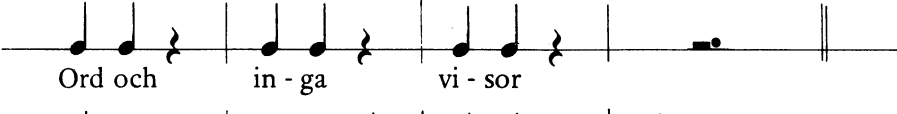
...er sjung unisont på en ton alla rader i en följd. Om det behövs, gör en ...s paus mellan varje rad.

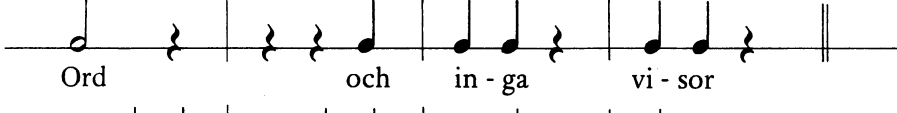
...läs eller sjung i kanon, valfritt antal insatser. Varje stämma sin egen ton.

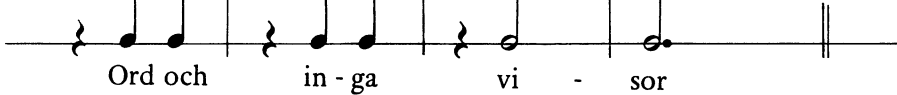
... Ge varje stämma varsin ton och låt alla sjunga alla rader men börja på olika ställen. T.ex: altarna sjunger ordningen b, c, d, e, a: tenorerna c, d, e, a, b osv.

Rytmövning 2:

a)

b)

c)

d)

Tre toner i dur

Förövningar

Gehör:

- 1) Sjung de tre första tonerna i »Tryggare kan inga...» på grundtonen. Ge nya starttoner och gör ord...
- 2) Sjung de tre första tonerna i »Lunka på» .. Ge nya starttoner, d.v.s. *terser*.
- 3) Rita en trappa med tre trappsteg (någon i gruppen) i dur, valfri tonart.
- 4) Någon i gruppen »hittar på» en tonart. De andra härmar melodin.

Notläsning:

För nybörjare i notläsning: övningsstycke MYCKET VIKTIG! Gör så här

- 1) Bestäm tonart grundtonen på notsystemet – i BÅDA klav
 - 2) Läs stäm
 - 3) Ge gr
 - 4) S
- GRUNDTONEN DET AKTUELLA TONMA-
 .er. Sjung på siffror.
 onen om denna ej är grundton.
 .siffror
) tonnamn
 c) valfri stavelse (t.ex. nå, do, la)

, sjung först unisont en stämma i taget. *Alla tvåstämmiga exempel är konstruerade så, att över- och understämman kan byta plats.* det så blir övningsmaterialet dubbelt så stort. Var dock noga med spruner och altar hittar grundtonen i basklaven och tvärtom. »Gratis» stämmighet kan fås om tenorerna sjunger med i sopranstämman och altarna i basstämman (i 2-stämmiga stycken). Gruppens sammansättning avgör hur många stämmor man kan sjunga. Det går bra att utesluta stämmor. VAR NOGA MED RYTMEN! Ev. måste den läsas separat innan man sjunger. Se till att paus är TYSTNAD. Låt gärna olika körmedlemmar dirigera eller starta.

Övningsstycken (Tonarten står utsatt i varje exempel. Enbart grundtonen betyder dur
t.ex. F = F-dur)

1

C

2

C

3

C

4

G

5

Ess

D

8 används i stället för för att beteckna paus i en hel takt

Glöm inte att alla måste räkna på fingrarna eller dirigera!

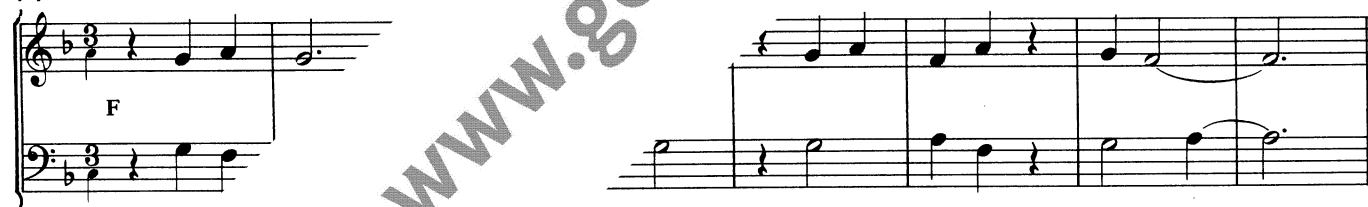
9

10 En båge mellan två toner på samma tonhöjd betyder utan att upprepas.

11

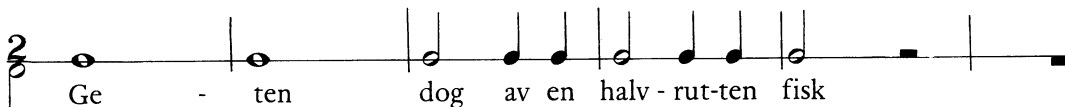
12

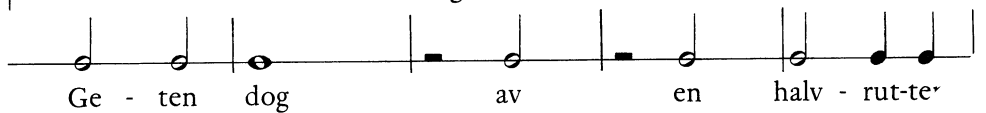

Ny taktart $\frac{2}{2}$ (kan även skrivas $\frac{C}{2}$)

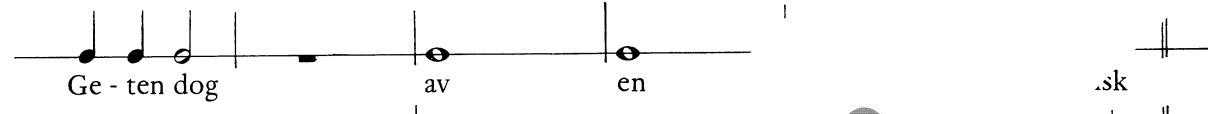
Här är varje pulsslslag värt en halvnot, alltså två slag per takt.

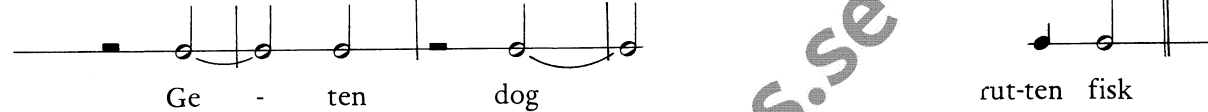
Rytmövning 3:

a) Ge - ten dog av en halv - rut-ten fisk

b) Ge - ten dog av en halv - rut-ter

c) Ge - ten dog av en halv

d) Ge - ten dog av en .sk

e) Ge - ten dog rut-ten fisk

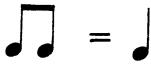
14

15 Obs! taktarten

I fortsättningen används även åttondelsnoter, till en början enbart kopplade två och två

Läs eller sjung denna lilla ramsa på en ton eller ett ackord (gärna även i kanon):

① ② ③ ④

Det blir nu he - la ti - den has-ti - ga-re, has-ti - ga-re

C = 4

Rytmövning 4:

a) Ska - tor för ett fas - ligt liv

b) Ska - tor för ett fas-ligt liv

c) Ska - tor liv

d) Ska - liv

e) Ska ett fas-ligt liv

17

20

Musical notation for measure 20, featuring treble and bass staves. The key signature has two sharps (F# and C#) and the time signature is 3/4. A 'D' chord marking is present in the treble staff.

21 Obs! blandad taktart!

Musical notation for measure 21, featuring treble and bass staves. The key signature has two sharps (F# and C#) and the time signature is 3/4. A 'C' chord marking is present in the treble staff. The instruction 'Obs! blandad taktart!' is written above the staff.

22

Musical notation for measure 22, featuring treble and bass staves. The key signature has three sharps (F#, C#, G#) and the time signature is 5/4. An 'E' chord marking is present in the treble staff.

23

Musical notation for measure 23, featuring treble and bass staves. The key signature has two flats (Bb and Eb) and the time signature is 4/4. A 'B' chord marking is present in the treble staff.

Continuation of musical notation for measure 23, showing further staff development.

24

Musical notation for measure 24, featuring treble and bass staves.

Continuation of musical notation for measure 24, showing further staff development.

www.gehrmans.se

25

26-29 Obs! två tonarter samtidigt. Sjung först var stämma för sig.

26

27

28

29

Det första ordet i »Kristallen den fina». Den melodin börjar på tonen. Ge nya starttoner och gör om.

Sjung de tre sista tonerna i »Uti vår hage» d.v.s. »hjärtans fröjd». Ge nya starttoner, d.v.s. *terser*. Att sjunga ett isolerat avsnitt i slutet av en fras är svårt. Det är dock en mycket bra träning för det »inre» gehöret. Ge inte upp!

3-4) Se förövningar 3 och 4 till förra avsnittet 3 toner i DUR sid. 6. Nu i moll.

Notläsning:

Repetera anvisningarna sid. 6 och gör lika här.

Övningsstycken (Tonarten är C-moll och betecknas här med grundtonen + m)

30

Musical notation for exercise 30, C minor, 4/4 time. Treble clef, bass clef. Chord Cm is indicated. The melody consists of quarter notes in the treble and eighth notes in the bass.

31 är unisont i 4 stämmor. Se på noteringen där altstämman har många hjälplinje

Musical notation for exercise 31, A minor, 3/4 time. Treble clef, bass clef. Chord Am is indicated. The melody is unison in four staves, with the alto staff using a grand staff (two staves) and many ledger lines.

32

Musical notation for exercise 32, A minor, 3/4 time. Treble clef, bass clef. Chord Am is indicated. The melody is unison in four staves, with the alto staff using a grand staff.

33 Obs! endast två slår

Musical notation for exercise 33, E minor, 2/4 time. Treble clef, bass clef. Chord Em is indicated. The melody is unison in two staves, with the alto staff using a grand staff.

34

Musical notation for exercise 34, D minor, 2/4 time. Treble clef, bass clef. Chord Dm is indicated. The melody is unison in four staves, with the alto staff using a grand staff.

36

Gm

Musical notation for measure 36, featuring a treble and bass staff. The treble staff contains a half note G4, followed by a quarter note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, a quarter note C5, a quarter note B4, a quarter note A4, and a quarter note G4. The bass staff contains a half note G2, followed by a quarter note G2, a quarter note A2, a quarter note B2, a quarter note C3, a quarter note B2, a quarter note A2, and a quarter note G2. The chord is labeled Gm.

37

Cm

Musical notation for measure 37, featuring a treble and bass staff. The treble staff contains a half note C4, followed by a quarter note D4, a quarter note E4, a quarter note F4, a quarter note G4, a quarter note F4, a quarter note E4, and a quarter note D4. The bass staff contains a half note C3, followed by a quarter note C3, a quarter note D3, a quarter note E3, a quarter note F3, a quarter note G3, a quarter note F3, and a quarter note C3. The chord is labeled Cm.

38

Cissm

Musical notation for measure 38, featuring a treble and bass staff. The treble staff contains a half note C4, followed by a quarter note D4, a quarter note E4, a quarter note F4, a quarter note G4, a quarter note F4, a quarter note E4, and a quarter note D4. The bass staff contains a half note C3, followed by a quarter note C3, a quarter note D3, a quarter note E3, a quarter note F3, a quarter note G3, a quarter note F3, and a quarter note C3. The chord is labeled Cissm.

39

Gm

Musical notation for measure 39, featuring a treble and bass staff. The treble staff contains a half note G4, followed by a quarter note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, a quarter note C5, a quarter note B4, a quarter note A4, and a quarter note G4. The bass staff contains a half note G2, followed by a quarter note G2, a quarter note A2, a quarter note B2, a quarter note C3, a quarter note B2, a quarter note A2, and a quarter note G2. The chord is labeled Gm.

40

Em

Musical notation for measure 40, featuring a treble and bass staff. The treble staff contains a half note E4, followed by a quarter note E4, a quarter note F4, a quarter note G4, a quarter note A4, a quarter note G4, a quarter note F4, and a quarter note E4. The bass staff contains a half note E3, followed by a quarter note E3, a quarter note F3, a quarter note G3, a quarter note A3, a quarter note G3, a quarter note F3, and a quarter note E3. The chord is labeled Em.

41

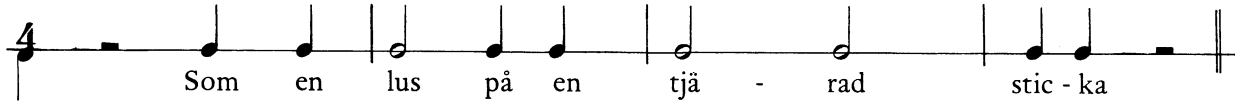
Musical notation for measure 41, featuring a treble and bass staff. The treble staff contains a half note E4, followed by a quarter note E4, a quarter note F4, a quarter note G4, a quarter note A4, a quarter note G4, a quarter note F4, and a quarter note E4. The bass staff contains a half note E3, followed by a quarter note E3, a quarter note F3, a quarter note G3, a quarter note A3, a quarter note G3, a quarter note F3, and a quarter note E3.

42

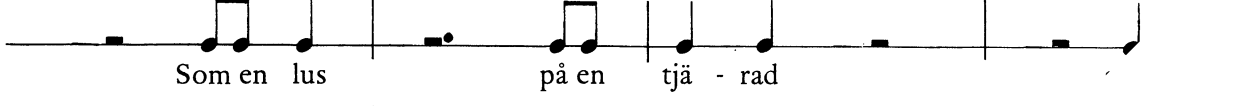
Dm

Musical notation for measure 42, featuring a treble and bass staff. The treble staff contains a half note D4, followed by a quarter note D4, a quarter note E4, a quarter note F4, a quarter note G4, a quarter note F4, a quarter note E4, and a quarter note D4. The bass staff contains a half note D3, followed by a quarter note D3, a quarter note E3, a quarter note F3, a quarter note G3, a quarter note F3, a quarter note E3, and a quarter note D3. The chord is labeled Dm.

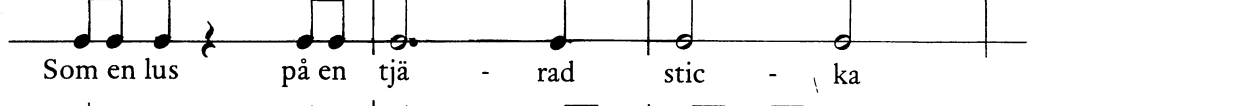
Rytmövning 5:

a)

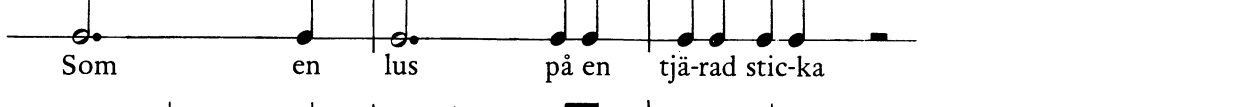
Som en lus på en tjä - rad stic - ka

b)

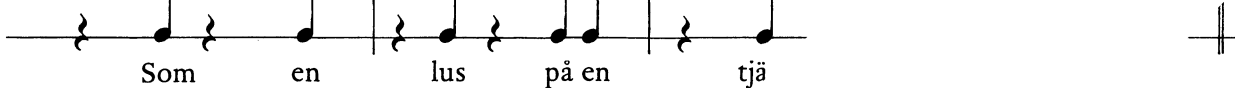
Som en lus på en tjä - rad

c)

Som en lus på en tjä - rad stic - ka

d)

Som en lus på en tjä-rad stic-ka

e)

Som en lus på en tjä

43

Fiss m

44

Gm

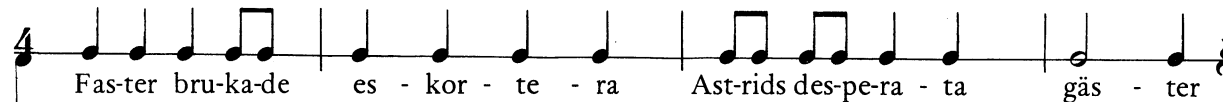
45

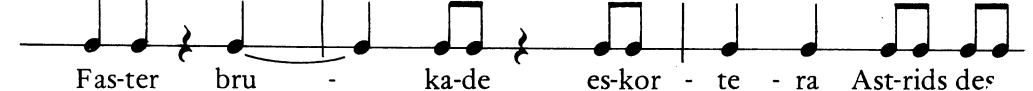

Em

Rytmövning 6:

a)

b)

c)

47

48

49

51

Musical score for measure 51. Treble and bass staves. Chord: Fm.

52

Musical score for measure 52. Treble and bass staves. Chord: Fm.

53 Obs! blandad taktart.

Musical score for measure 53. Treble and bass staves. Chord: Dm. Includes a watermark: www.gehrmans.se.

54

Musical score for measure 54. Treble and bass staves. Chord: Fissm. Includes a watermark: www.gehrmans.se.

Musical score for measure 54 continuation. Treble and bass staves.

.vå tonarter samtidigt. Sjung först var stämma för sig.

Musical score for measure 54 continuation. Treble and bass staves. Chords: Cm, Fm.

56

Am
Em

57

Gm
Em

58

Em
Cm

Ytterligare träning blir
melodierna till dur.
Var det lätt? Öka
exempel:

- a) dur
- b) »

lärna till moll och moll-

blanda dur och moll i samma

exempel i dur eller tvärtom

Prö

va för parallellt eller i kanon i två eller flera toner, lyssna och jämför. Lämpliga visor att börja med är »Blinka lilla stjärna där».

Fem toner i dur

Förövningar

Gehör:

- 1) Sjung »Hej, sa Petronella», som blir tonerna 1 2 3 4 5 5 i durskalan. Ge nya starttoner och gör om.
- 2) Sjung 5-tonsskalan uppåt och nedåt på siffror från olika starttoner. Gärna i kanon.
- 3) Rita en trappa med fem trappsteg och numrera dem. Peka och sjung. Börja stegvis och gör det svårare och svårare i takt med vad gruppen klarar.
- 4) Hjälp åt att hitta på egna ramsor på 5-tonsskalan. Sjung för varandra och härma på siffror.

Notläsning:

Se »notläsning» sid. 6 och följ punkterna 1 - 6. Slarva ALDRIG r punkter!

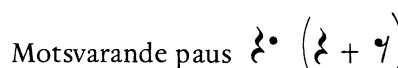
Övningsstycken

59

60

61 Obs! endast två

Nytt material:

Punkterad fjärdedelsnot Motsvarande paus

Denna not följs ofta av en åttondel Tillsammans blir det två slag om pulsen är fjärdedel.

Förövning:

Klappa, räkna på fingrarna eller dirigera en fjärdedelspuls. Tänk varje slag i två jämna bitar och viska till:

En å två å tre å fyr å o.s.v. Övergå till texten

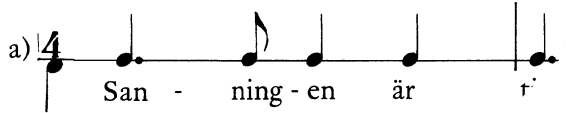
 »Sjung för mej nu» o.s.v.

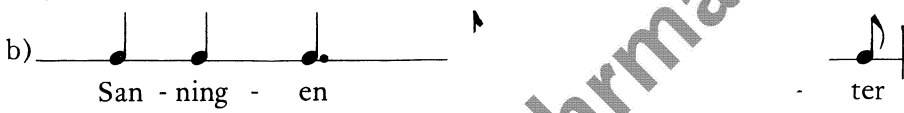
När det fungerar, säg endast »sjung -- nu»

Till slut: Gör första ordet långt, alltså: »sjung nu» Öva i olik

Om detta sista moment var svårt kan du *svagt* betona vokaler u-ung nu». Samma teknik kan du använda i fortsättningen till

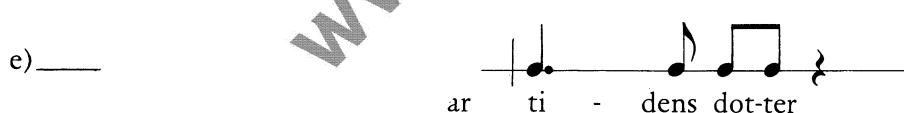
Rytmövning 7:

a) San - ning - en är ri

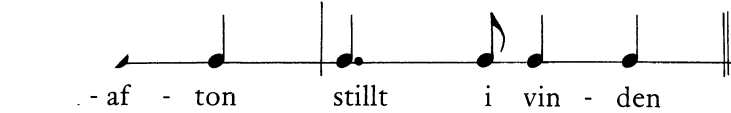
b) San - ning - en ter

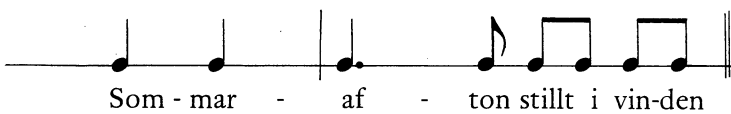
c) San - ning - en - dens dot-ter

d) är ti - dens dot-ter

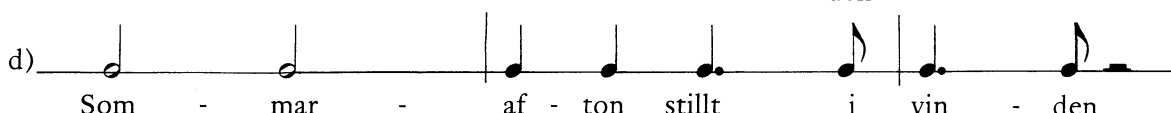
e) ar ti - dens dot-ter

Rytr

 - af - ton stillt i vin - den

 Som - mar - af - ton stillt i vin - den

 Som - mar - af - ton stillt i vin - den

d) Som - mar - af - ton stillt i vin - den

e) Som - mar - af - ton stillt i vin - den

August Strindberg

I fortsättningen ska du ibland sjunga kvartintervall som bildas mellan 1-4 och 2-5 i skalan. Kvarter är svåra att sjunga, särskilt nedåt. Enklast är att fylla ut intervallet med mellanliggande två toner som du sjunger snabbt och svagt.

63

64

Låt även stämmorna byta plats!

65 är en tvåstämmig kanon där överstämman går i F-dur. Öva först varje stämma för sig, sedan gärna samtidigt och till sist i kanon.

Sluta på valfritt fermat.

68

Rytmövning 9:

a) Vem har stu - lit mi - na stöv - lar och mi - na

b) Vem har stu - lit mi - na stöv - lar

c) Vem har stu - lit mi - na ga - lo - scher?

d) Vem har stu - lit mi - na ga - lo - scher?

e) Vem har stu - lit mi - na ga - lo - scher?

69

70

71 kan även sjungas som en unison melodi.

Musical notation for exercise 71, featuring a treble and bass clef with a key signature of three sharps and a 2/4 time signature. The bass line includes a chord labeled 'E'.

Musical notation for exercise 72, featuring a treble and bass clef with a key signature of one flat and a 4/4 time signature. The bass line includes a chord labeled 'F'.

Musical notation for exercise 73, featuring a treble and bass clef with a key signature of two flats and a 4/4 time signature. The bass line includes a chord labeled 'Ess'.

Musical notation for exercise 74, featuring a treble and bass clef with a key signature of one sharp and a 3/4 time signature. The bass line includes a chord labeled 'G'.

Musical notation for exercise 74, showing a continuation of the treble and bass lines.

Musical notation for exercise 75, featuring a treble and bass clef with a key signature of one sharp and a 3/4 time signature.

Musical notation for exercise 75, featuring a treble and bass clef with a key signature of one flat and a 4/4 time signature. The bass line includes a chord labeled 'F'.

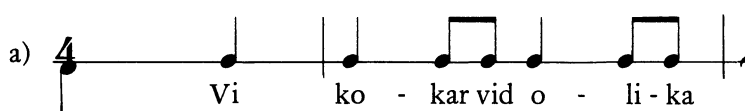
Upptakt

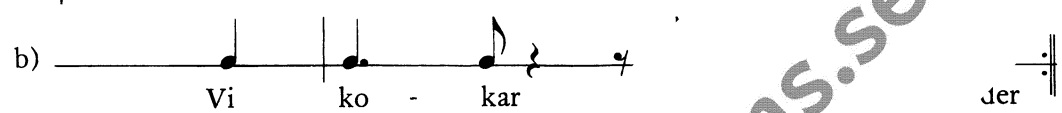
Om en melodi börjar med en ofullständig takt kallar man den takten för UPPTAKT. Det är oftast så, att om en melodi börjar med upptakt börjar varje ny fras också på upptakt. Och styckets allra sista takt är resten av upptakten, tillsammans en hel takt. Det förstår man lätt om man läser nästa rytmövning med repris av varje rad. Det känns onaturligt att göra en hel sluttakt.

Anvisningar till rytmövning 10:

- 1) Se på upptakten och lär alla se *var* i takten melodin börjar (på 2:an, efter 3:an etc.)
- 2) Dirigera och/eller räkna från *början av takten* i varje rad och se till att alla kommer in på rätt ställe. ANDAS I TID!

Rytmövning 10:

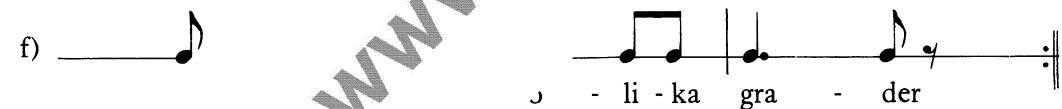
a)

b)

c)

d)

e)

f)

Vissa av ... jar på upptakt. Vilka?

79

Musical notation for measures 79-80. Measure 79 is in 4/4 time with a C major chord. Measure 80 is in 2/2 time with a B major chord. The notation includes a treble and bass staff for each measure.

80

Musical notation for measures 80-81. Measure 80 is in 2/2 time with a B major chord. Measure 81 is in 2/2 time with a G major chord. The notation includes a treble and bass staff for each measure.

Musical notation for measures 81-82. Measure 81 is in 2/2 time with a G major chord. Measure 82 is in 5/4 time with an E-flat major chord. The notation includes a treble and bass staff for each measure.

81

Musical notation for measures 81-82. Measure 81 is in 2/2 time with a G major chord. Measure 82 is in 5/4 time with an E-flat major chord. The notation includes a treble and bass staff for each measure.

82

Musical notation for measures 82-83. Measure 82 is in 5/4 time with an E-flat major chord. Measure 83 is in 3/8 time with a D major chord. The notation includes a treble and bass staff for each measure.

Musical notation for measures 83-84. Measure 83 is in 3/8 time with a D major chord. Measure 84 is in 3/8 time with a D major chord. The notation includes a treble and bass staff for each measure.

Musical notation for measures 84-85. Measure 84 is in 3/8 time with a D major chord. Measure 85 is in 3/8 time with a D major chord. The notation includes a treble and bass staff for each measure.

Musical notation for measures 82-83. The system consists of a treble clef staff and a bass clef staff. The key signature has two sharps (F# and C#). The melody in the treble clef consists of eighth and quarter notes. The bass clef provides a steady accompaniment with quarter notes.

84

Musical notation for measures 84-85. The system consists of a treble clef staff and a bass clef staff. The key signature has two sharps. A dynamic marking 'A' is present in the treble clef. The melody continues with eighth and quarter notes.

85

Musical notation for measures 85-86. The system consists of a treble clef staff and a bass clef staff. The key signature has three sharps (F#, C#, G#). A dynamic marking 'E' is present in both staves. The melody continues with eighth and quarter notes.

Musical notation for measures 86-87. The system consists of a treble clef staff and a bass clef staff. The key signature has three sharps. The melody continues with eighth and quarter notes.

86

Musical notation for measures 87-90. The system consists of a treble clef staff and a bass clef staff. The key signature has two flats (Bb and Eb). The melody continues with eighth and quarter notes.

Musical notation for measures 90-93. The system consists of a treble clef staff and a bass clef staff. The key signature has two flats. A dynamic marking 'F' is present in the bass clef. The melody continues with eighth and quarter notes.

www.gehrmans.se

88-90 Obs! två tonarter samtidigt. Sjung var stämma för sig.

88

89

90

Fem toner i moll

Förövningar

Gehör:

Sjung »Kristallen de
i mollskalan. Ge

erna 1 2 3 3 3 4 3 4 5 5

Notläsning:

Se »not'
Hor

na 1-6.

Öv

93 Ge fortfarande endast grundtonen!

Musical score for exercise 93, measures 1-4. The score is in 4/4 time with a key signature of one flat (B-flat). The bass line is a simple harmonic progression: Dm (D-F-A-C), Dm (D-F-A-C), Dm (D-F-A-C), Dm (D-F-A-C). The treble line consists of eighth notes: D4-E4-F4-G4, A4-B4-C5, B4-A4-G4, F4-E4-D4.

94

Musical score for exercise 94, measures 1-4. The score is in 4/4 time with a key signature of one flat (B-flat). The bass line is a simple harmonic progression: Dm (D-F-A-C), Dm (D-F-A-C), Dm (D-F-A-C), Dm (D-F-A-C). The treble line consists of eighth notes: D4-E4-F4-G4, A4-B4-C5, B4-A4-G4, F4-E4-D4.

Bartók, nr 23 ur Mikrokosmos I
Rättsinnehavare: Boosey & Hawkes Ltd., London

95

Musical score for exercise 95, measures 1-4. The score is in 3/4 time with a key signature of three flats (E-flat major). The bass line is a simple harmonic progression: Fm (F-A-C), Fm (F-A-C), Fm (F-A-C), Fm (F-A-C). The treble line consists of eighth notes: F4-G4-A4, B4-C5, B4-A4, G4-F4.

97

Musical notation for measure 97, first system. Treble clef, bass clef, Gm chord indicated.

Musical notation for measure 97, second system.

98 Obs! stäm Korsningen i näst sista takten. Se på skaften.

Musical notation for measure 98, first system. Treble clef, bass clef, Fissm chord indicated.

Musical notation for measure 98, second system.

99

Musical notation for measure 99, first system. Treble clef, bass clef, C chord indicated.

Musical notation for measure 99, second system.

Musical notation for measure 99, third system. Treble clef, bass clef, Dm chord indicated.

101

Musical notation for exercise 101, featuring a treble and bass clef with a Dm chord indicated. The piece is in 4/4 time and consists of two measures.

102

Musical notation for exercise 102, featuring a treble and bass clef with an Fm chord indicated. The piece is in 4/4 time and consists of two measures.

103

Musical notation for exercise 103, featuring a treble and bass clef with an Em chord indicated. The piece is in 6/8 time and consists of two measures.

104

Musical notation for exercise 104, featuring a treble and bass clef with a Dm chord indicated. The piece is in 3/4 time and consists of two measures.

105

Musical notation for exercise 105, featuring a treble clef. The piece is in 4/4 time and consists of two measures.

Musical notation for exercise 105 (continued), featuring a treble and bass clef with an Em chord indicated. The piece is in 4/4 time and consists of two measures.

www.gehrmans.se

Rytmvövning 11:

a) Det finns kan-ske ing-en-ting nytt un-der so - len.

b) Det finns kan - ske ing - en - ting nytt un-der so-len.

c) Det finns kan-ske ing-en-ting nytt un-der so - len.

d) Det finns kan-ske ing-en-ting nytt un-der so-len.

e) Det finns kan-ske ing - en-ting nytt

107 Obs! endast två slag per takt. Långsamt tempo.

108

en kanon mellan T - B och S - A. (S och A sjunger en oktav högre.) Obs!
två tonarter som sjunges parallellt. Sjung först de enskilda stämmorna för sig.

110

Musical notation for exercise 110, Gm, 4/4 time signature. The piece consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The treble staff contains a melody of eighth and quarter notes, while the bass staff provides a rhythmic accompaniment with eighth and quarter notes. The key signature has one flat (Bb).

111

Musical notation for exercise 111, Fissm, 3/4 time signature. The piece consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The treble staff contains a melody of quarter and eighth notes, while the bass staff provides a rhythmic accompaniment with eighth and quarter notes. The key signature has two sharps (F# and C#).

112

Musical notation for exercise 112, Em, 2/4 time signature. The piece consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The treble staff contains a melody of quarter and eighth notes, while the bass staff provides a rhythmic accompaniment with quarter and eighth notes. The key signature has one sharp (F#).

113

Musical notation for exercise 113, Dm, 2/4 time signature. The piece consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The treble staff contains a melody of quarter and eighth notes, while the bass staff provides a rhythmic accompaniment with quarter and eighth notes. The key signature has two flats (Bb and F).

Musical notation for exercise 113, Dm, 2/4 time signature. This block shows a continuation of the exercise with a treble clef staff and a bass clef staff. The treble staff contains a melody of quarter and eighth notes, while the bass staff provides a rhythmic accompaniment with quarter and eighth notes. The key signature has two flats (Bb and F).

.onarter samtidigt. Sjung var stämma för sig.

Musical notation for exercise 113, Dm, Fm, 3/4 time signature. The piece consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The treble staff contains a melody of quarter and eighth notes, while the bass staff provides a rhythmic accompaniment with quarter and eighth notes. The key signature has two flats (Bb and F).

115

Hm

Em

116

Cm

Gm

Även i femtonsavsnitten kan du göra om mollmelodierna till dur ✓

www.gehrmans.se

Minnesramsa för \flat -tonarter

	Faster	Brukade	ESSkorterera	ASStrids	DESSperata	GESSter
Dur:	F	B	Ess	Ass	Dess	Gess
Moll:	Dm	Gm	Cm	Fm	Bm	Essm

Det *kan* vara svårt att bestämma en tonart i en melodi. Men *oftast* går det bra att göra så här:

1. Hur många \sharp eller \flat finns det i kanten?
2. Vad heter sluttonen/tonerna? (Ta ev. hjälp av klaviaturen sid. 39)
3. Gå till motsvarande antal förtecken i \sharp - eller \flat -ramsan. Se tonarten. Om den inte stämmer med sluttonen, gå till mollto

Övningsexempel:

a) Gå till \sharp -ramsans G-dur? Ja, det är

b) Gå till \flat -ramsans slutton.

Det finns alltid två en durtonart och en molltonart under varje \flat

och två med samma antal förtecken: molltonarten tre halva tonsteg

Gå till \flat -ramsans första ord. F-dur? Men tonen d finns också med. D-moll? För att kunna avgöra om det är F-dur eller D-moll bör du veta, att ett slutackord i en tonal melodi oftast är uppbyggt av skalans 1:a, 3:e och 5:e ton.

i F-dur blir det:

i D-moll blir det:

Då bör tonarten vara D-moll eftersom tonen F är 3:e tonen i D-moll. Tonen D är däremot 6:e tonen i F-dur.

Övningsuppgift: Vilka tonarter får du fram?

Förtecken skrivs alltid i kanten i en bestämt skrivsätt i ramsorna sid. 36 och 37. Förtecken visar vilka toner som behövs resp. tonart. T.ex. för att få D-dur r

se på
, för att få
c.

Tonarten är given, skriv in för

Em H Fm Ess Cissm